

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/154/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119012522
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2119012522.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného G. M., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 5.8.2019 č. k. 3PP/57/2019-40, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12.12.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného G. M., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. tak, že žiadosť odsúdeného G. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. č. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorú mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 17.01.2017, sp. zn. 1T/2/2017, trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 28.07.2014, sp. zn. 3T/84/2014, v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 18.09.2018, sp. zn. 3T/84/2014 a v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava zo dňa 29.11.2018, sp. zn. 3Tos/199/2018 zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo dňa 16.09.2019. V písomných dôvodoch sťažnosti obhajca uviedol, že argumentácia súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a zároveň z nesprávneho a neúplného hodnotenia dôkazov, ktoré boli v konaní pred súdom prvého stupňa vykonané. Zároveň považuje napadnuté uznesenie za čiastočne nepreskúmateľné pre jeho neurčitost', nakoľko sa súd absolútne nevyjadril k predloženým dôkazom preukazujúcim fakt, že materiálna podmienka je splnená a ktorými odsúdený objektívne preukázal splnenie všetkých podmienok na vedenie riadneho života. Ďalej poukazuje na to, že súd sa v napadnutom uznesení nevyjadril k sociálnym podmienkam, ktoré sú pre odsúdeného vytvorené po jeho prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a tieto ignoroval. Súčasne namieta, že súd absolútne pri jeho rozhodovaní neprihliadol na výrazne pozitívne hodnoteniu ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou. Z predmetného hodnotenia nevyplýva ani jedna negatívna okolnosť, ktorá by mohla mať akýkoľvek nepriaznivý dopad na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení. Hodnotenie ústavu je jednoznačne v prospech odsúdeného a súd bol povinný logicky a starostlivo vysvetliť, na základe akých konkrétnych právnych úvah súd ignoroval hodnotenie ústavu, ktorý odporúčal odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súčasne poukazuje na to, že odsúdený má zabezpečenú prácu, rovnako má zabezpečené bývanie spolu s družkou a zároveň sa mu prednedávnom narodil maloletý syn I., o ktorého sa chce riadne starať. Z uvedených skutočností je nepochybné, že má vytvorené všetky podmienky na vedenie riadneho života a taktiež zabezpečené všetky podmienky postpenitenciárnej starostlivosti, a to najmä vo vytvorení priaznivého sociálneho zázemia. V tomto konkrétnom prípade súd vyhodnotil prognózu nesprávne a zjavne v rozpore s predloženými listinami. Súčasne uvádza, že sa nevyžaduje „stoppercentné“ presvedčenie, že odsúdený nespácha v budúcnosti trestnú činnosť, jedná sa vždy len o pravdepodobnostnú úvahu. Samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho

trestného činu odsúdeného je síce dôležitým, pri prognóze očakávania vedenia riadneho života, táto prognóza však nemôže byť založená výlučne a len na jeho trestnej minulosti. V tejto súvislosti poukazuje na súdnu prax, podľa ktorej, ak by záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania vedenia riadneho života bol založený výlučne a primárne len na okolnostiach a dôvodoch, ktoré hrali úlohu pri ukladaní samotného trestu odňatia slobody (predchádzajúce odsúdenia, závažnosť trestnej činnosti) mohlo by prísť k porušeniu zásady zákazu ne bis in idem. Zo všetkých okolností prípadu je nepochybne zrejmé, že dosiaľ odsúdený plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie, nebol disciplinárne postihnutý, získal disciplinárnu odmenu (a to aj napriek, pomerne krátkemu pobytu v ústave vo výkone trestu), hodnotenie je absolútne pozitívne, má zabezpečené priaznivé sociálne zázemie. Všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne nepochybne umožňujú urobiť záver o polepšení odsúdeného a je na nich možné objektívne založiť i prognózu, že v budúcnosti skutočne povediem riadny život. Na základe uvedeného navrhol, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil a vyhovel žiadosti odsúdeného s určením primeranej skúšobnej doby aj za prípadného uloženia dohľadu probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení a povinností.

Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku a prvú materiálnu podmienku, nespĺňa druhú materiálnu podmienku na podmiennečné prepustenie. Prvostupňový súd v tejto súvislosti poukázal na obsah registra trestov odsúdeného, kde má odsúdený evidovaných 6 záznamov, pričom už v minulosti bol vo výkone trestu odňatia slobody z ktorého bol podmiennečne prepustený (OS Martin sp. zn. 12PP/93/06) a napriek tomu, že sa osvedčil v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia dňa 20.05.2008, začal následne opätovne páchať trestnú činnosť. V prípade posledných dvoch záznamov v registri trestov súd poznamenáva, že napriek tomu, že bol odsúdenému v konaní vedenom na OS Trnava pod sp. zn. 3T/84/2014 uložený podmiennečný trest pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák, s uloženou povinnosťou zaplatiť zameškané výživné v skúšobnej dobe, odsúdený túto svoju povinnosť v skúšobnej dobe dobrovoľne nesplnil a bol opätovne odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák na nepodmiennečný trest odňatia slobody. Vzhľadom na tieto skutočnosti je bezpochyby možné konštatovať, že tresty ukladané doposiaľ odsúdenému nemali naňho dostatočný prevýchovný účinok tak, aby sa nedopúšťal ďalšej trestnej činnosti. V prípade odsúdeného je teda riziko sociálneho zlyhania vysoké a je možné zhodnotiť, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí doposiaľ takým vplyvom, aby bol odsúdený schopný viesť na slobode riadny život.

Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti

Sťažnostný súd konštatuje, že skutočnosť, že odsúdený bol opakovane súdne trestaný (má 6 záznamov, pričom vo výkone trestu sa nachádza už tretí krát), dopustil sa druhovo totožnej trestnej činnosti, odsúdenému bol už niekoľkokrát uložený aj podmiennečný trest odňatia slobody, svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Súčasne je nevyhnutné poukázať na to, že ani opakované ukládanie nepodmiennečných trestov odňatia slobody za spáchanie trestných činov

neodradilo odsúdeného od páchania trestnej činnosti. Trestná minulosť odsúdeného vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmieneného prepustenia.

Odsúdenému už bola v minulosti daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu prostredníctvom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Odsúdený v minulosti mal možnosť preukázať skutočnosť, že jeho trestná činnosť bola len ojedinelým vybočením z dodržiavania pravidiel stanovených právnych poriadkom.

Osoba odsúdeného, ako recidivujúceho páchatela, nevytvára predpoklady na úvahu, že v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život.

Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

Sťažnostný súd upozorňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného.

K námietkam obhajoby, že samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho trestného činu odsúdeného je síce dôležitým pri prognóze očakávania vedenia riadneho života, táto prognóza však nemôže byť založená výlučne a len na jeho trestnej minulosti, sťažnostný súd konštatuje, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmienenom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávanie, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti.

Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Pri stanovení prognózy vedenia riadneho života sa vychádza zo zistení, že odsúdený má zabezpečené sociálne zázemie, zamestnanie, udržiaval kontakt s rodinou a zároveň sa zohľadňuje trestná minulosť odsúdeného, počet odsúdení, príp. podmienených prepustení, závažnosť trestných činov.

Opakované spáchanie totožného trestného činu, nízky stupeň jeho vzdelania, dlhy, zjavný sklon k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil už 6-krát, pričom k zmene jeho postoja nevedol ani opakovaný výkon trestu odňatia slobody, totiž nasvedčujú tomu, že jeho aktuálne správanie je len výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že už v budúcnosti povedie riadny život. Zároveň sťažnostný súd poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá je menej priaznivá. Početnosť predchádzajúcich odsúdení, ako i to, že inštitút podmieneného prepustenia a odsúdenia, ktorý sa voči nemu už v minulosti uplatnil, vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmieneným prepustením alebo odsúdením nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu. Niet prečo sa rozumne domnievať, že ďalšie podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel. Na základe vyššie uvedeného preto nie je na mieste konštatovať, že nesplnenie druhej materiálnej podmienky bolo výlučne založené len na trestnej minulosti odsúdeného, ale bolo ovplyvnené všetkými vyššie uvedenými faktormi.

V sťažnosti odsúdeného uvádzané argumenty ohľadne sociálnych podmienok, ktoré má odsúdený vytvorené po prepustení na slobodu, považuje sťažnostný súd vzhľadom na vyššie uvedené za neopodstatnené, nakoľko dôvody, pre ktoré nebolo vyhovieť žiadosti odsúdeného viaznu v jeho

osobnosti, trestnej minulosti a ochote po náprave. A preto, aj napriek priaznivým vonkajším podmienkam, ktoré odsúdenému rodina vytvorila je sťažnostný súd, rovnako ako prvostupňový súd, toho názoru, že u odsúdeného existuje príliš veľké riziko recidívy, tak ako to je vyššie konštatované.

Vo vzťahu k sťažnostnej námietke obhajcu odsúdeného týkajúcej sa výrazne pozitívneho hodnotenia a odporúčania riaditeľa prepustiť odsúdeného, sťažnostný súd uvádza, že prvostupňový súd nespochybnil splnenie prvej materiálnej podmienky, práve naopak, mal ju za splnenú, čo aj v odôvodnení napadnutého uznesenia aj uviedol. Avšak aj napriek skutočnosti, že odsúdený splnil formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z uloženého trestu) a prvú z materiálnych podmienok (riadne správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody), nesplnil druhú z materiálnych podmienok, a síce predpoklad vedenia riadneho života, na základe vyššie uvedených dôvodov. Nesplnením jednej z týchto podmienok nemôže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, tzn. na podmiennečné prepustenie je nevyhnutné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok súčasne.

Zároveň sťažnostný súd uvádza, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody síce primárne vychádza z hodnotenia riaditeľa, ktoré je podkladom pre vydanie rozhodnutia o podmiennečnom prepustení odsúdeného, nakoľko reflektuje správanie odsúdeného v ÚVTOS, avšak aj napriek tomu, že riaditeľ v hodnotení odporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného, súd vyhodnocuje dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, a teda nie je bezpodmienečne viazaný odporúčaním riaditeľa.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

S poukazom na uvedené sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.